

SAMLENOTAT

11. maj 2010

Energidelen af rådsmøde (Transport, Telekommunikation og Energi) den 31. maj 2010

- 1. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) om foranstaltninger til opretholdelse af naturgasforsynings sikkerheden og ophævelse af direktiv 2004/67/EF**
– *fremskridtsrapport/politisk drøftelse*
- 2. Forberedelse af DER den 17. juni vedrørende nationale mål for energieffektivitet**
- 3. Handlingsplan for den europæiske energipolitik 2011-2020**
– *Præsentation og vedtagelse af rådskonklusioner*
- 4. Internationale energirelationer**

1. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) om foranstaltninger til opretholdelse af naturgasforsynings sikkerheden og ophævelse af direktiv 2004/67/EF

KOM(2009) 363 af 16. juli 2009

Revideret notat. Nye afsnit er markeret med streg i margenen.

1. Resumé

Den foreslåede forordning har til formål at forbedre de hidtil gældende rammer for opretholdelsen af naturgasforsynings sikkerheden. Der indføres en mere ensartet og koordineret tilgang til sikring af forsynings sikkerheden igennem såvel forebyggende foranstaltninger som foranstaltninger til at håndtere konkrete forsyningsafbrydelser, herunder en koordineringsmekanisme på fællesskabsniveau. Forslaget skal ses på baggrund af erfaringerne fra den russisk-ukrainske forsyningskrise i januar 2009, som påvirkede gasforsyningen til Fællesskabet via Ukraine. En ny væsentlig afbrydelse kan ikke udelukkes. Forslaget står i tæt sammenhæng med lovgivningen vedr. det indre energimarkedet. Et velfungerende konkurrencedygtigt indre marked er forudsætningen for øget forsynings sikkerhed på fællesskabsniveau. Samtidig er en fælles tilgang til opretholdelsen af naturgasforsynings sikkerheden nødvendig for at sikre, at det indre marked ikke bliver sat ud af kraft i konkrete krisesituationer.

Forslaget forventes sat på dagsordenen for energirådsmødet den 31.maj 2010 med henblik på en fremskridtsrapport.

2. Baggrund

Den russisk-ukrainske gaskrise i januar 2009, som forårsagede en afbrydelse af gasforsyningerne til Fællesskabet via Ukraine, påviste behovet for en mere sammenhængende og effektiv håndtering af naturgasforsyningsafbrydelser. Som reaktion på krisen opfordrede Det Europæiske Råd og Europa-Parlamentet til, at revisionen af det eksisterende direktiv til opretholdelse af naturgasforsynings sikkerheden (direktiv 2004/67/EF) fremskyndes.

Det gældende direktiv synes ikke tilstrækkeligt mere, fordi det giver medlemsstater et stort spillerum til ensidigt at træffe foranstaltninger for at håndtere gasafbrydelser, som kan true det indre markeds funktionalitet. Der stilles derfor forslag om, at det gældende direktiv erstattes med den foreslåede forordning. EU-Kommissionen finder, at en forordning er et mere velegnet instrument end et direktiv, fordi en forordning har umiddelbar retsvirkning i medlemsstaterne og derfor ikke forudsætter en tidskrævende implementering i de nationale lovgivninger. Hertil kommer, at forordningen sikrer ensartede regler i alle medlemslandene.

3. Hjemmelsgrundlag

Forslaget er fremsat under henvisning til Traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særligt artikel 95, og skal vedtages efter proceduren i artikel 251 (om fælles beslutningstagen mellem Rådet og Parlamentet). Som led i overgangen til Lissabon-Traktaten vil hjemmelsgrundlaget for forordningen blive ændret til art. 194, stk. 2 i Traktaten om den Europæiske Unions Funktionsmåde.

4. Nærhedsprincippet

For så vidt angår forholdet til nærhedsprincippet, understreger Kommissionen under henvisning til det indre energimarked og forsyningskrisen i januar 2009 den stigende europæiske dimension af naturgasforsyningssikkerheden, som retfærdiggør en øget koordinering og Kommissionens direkte involvering. Når EU's forsyningssikkerhed trues, menes Kommissionen bedst egnet til at koordinere de fælles aktioner og at facilitere dialogen med tredjelande. Kommissionen påpeger det indre markeds centrale rolle for forsyningssikkerheden: en fælles, omfattende og effektiv tilgang til at sikre gasforsyningen er forudsætningen for, at det indre marked også kan fungere i konkrete krisesituationer.

Regeringen er enig i, at et velfungerende, konkurrence-præget indre energimarked er en forudsætning for at forbedre forsyningssikkerheden på EU-niveau og dermed også på nationalt plan. Videre er regeringen enig i, at en justering af de eksisterende fælles regler på EU-niveau, især den ensartede udformning af reglerne på tværs af medlemslandene og den øgede koordinering vil bidrage til at forbedre mulighederne for effektivt at tackle konkrete krisesituationer og at øge forsyningssikkerheden igennem præventive mekanismer. Regeringen finder således, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

5. Formål og indhold

Nedenfor beskrives formål og indhold af dels Kommissionens oprindelige forslag af 16. juli 2009 dels det senest foreliggende tekstudkast af 23. april 2010.

Kommissionenens oprindelige forslag af 16. juli 2009

Den foreslåede forordning har til formål at beskytte Fællesskabets gasforsyningssikkerhed gennem en ensartet tilgang til opretholdelsen af gasforsyningssikkerhed ved at der:

- a) fastsættes fælles forsyningssikkerhedsstandarder ved en snæver definition af "beskyttede kunder" (uafbrydelige kunder), hvorved fællesskabet vil have rådighed over større gasmængder til husholdninger og andre essentielle kunder som hospitaler m.v. i tilfælde af forsyningssvigt
- b) standard for infrastrukturen (n-1) som skal sikre, at der ved afbrydelse af et medlemslands største gasinfrastruktur er tilstrækkelig kapacitet i et medlemslands resterende infrastruktur og træk på gaslagre m.v. til opretholdelse af forsyningen til uafbrydelige gaskunder (beskyttede kunder)
- c) etablering af "reverse flows" på grænseoverskridende transmissionsledninger
- d) sker koordinering af forebyggende foranstaltninger gennem handlingsplaner
- e) sker koordineret håndtering af konkrete forsyningsafbrydelser gennem nødplaner og indførelse af en reaktionsmekanisme på fællesskabsniveau

Infrastrukturstandard indebærer, at et medlemslands resterende infrastruktur ("N-1") i tilfælde af en afbrydelse af dens største gasforsyningsinfrastruktur skal kunne være i stand til at dække den samlede gas efterspørgsel i 60 dage med udsædvanlig stor gas efterspørgsel i den koldeste periode, der statistisk set forekommer hvert tyvende år. Standarden vil også kunne opfyldes på regionalt niveau. Desuden vil den kunne opfyldes igennem foranstaltninger på efterspørgselssiden, som kan kompensere for en afbrydelse af forpligtelser. Infrastrukturstandarder indebærer tillige, at transmissionssystemoperatørerne som udgangspunkt sørger for, at "reverse flows" er muligt på alle samkoblingspunkter ved grænserne inden for to år efter forordningens ikrafttræden.

Der fastsættes desuden ensartede relaterede *forsyningsstandarter* for visse kundegrupper. Disse omfatter som udgangspunkt alle husholdningskunder. Der skal sikres gasforsyninger til disse kunder

- i 60 dage med usædvanlig stor gasefterspørgsel i de koldeste perioder, der statistisk set forekommer hvert tyvende år
- i 7 dage i tilfælde af ekstrem koldt vejr, som statistisk set forekommer en gang hvert tyvende år
- i 60 dage i nødsituationer, som er nærmere defineret i forslaget.

Medlemslandene skal tillade naturgasselskaberne at opfylde kriterierne på regionalt eller på fællesskabsniveau, og det skal være muligt også at opfylde forsyningsstandarterne gennem infrastruktur uden for landets grænser.

For at sikre gennemførelse af forslagets krav, skal hvert medlemsland udpege *en kompetent myndighed*.

Denne myndighed fastsætter en forebyggende handlingsplan og en nødplan, som skal være koordineret med andre medlemslandes kompetente myndigheder og forelægges Kommissionen. Kommissionen kan kræve ændringer.

Handlingsplanen, der skal ajourføres hvert andet år, skal

- sikre opfyldelsen af ovennævnte forsyningssikkerhedsstandarter,
- vurdere de risici, der påvirker forsyningssikkerheden,
- indeholde forebyggende foranstaltninger for at imødegå de påpegede risici, og
- oplyse om relevante offentlige serviceforpligtelser.

Nødplanen, som skal tage udgangspunkt i nærmere definerede kriseniveauer (varslingsniveau, alarmering, nødsituation) skal

- definere alle relevante aktørers roller og ansvarsområder,
- definere procedurer for hvert kriseniveau,
- etablere en kriseorganisation (kriseleder/krisehold),
- fastslå konkrete foranstaltninger for at håndtere situationen (primært markedsbaserede foranstaltninger, inkl. kompensationsordninger og handelsaftaler med sigte på at stille gas til rådighed i tilfælde af en nødsituation; sekundært andre foranstaltninger såsom strategiske gaslagre, tvungen brændselsomlægning etc.), og
- beskrive samarbejdsmekanismer på tværs af grænserne.

Den udpegede kompetente myndighed skal oplyse Kommissionen om, at der er iværksat et af kriseniveauerne. Kommissionen verificerer, om erklæringen af en nødsituation er berettiget og at den ikke påvirker det indre markeds funktion og urimeligt bebyrder naturgasselskaber.

Forslaget skaber desuden mulighed for en *nødmekanisme på fællesskabsniveau*. En sådan nødmekanisme skal Kommissionen kunne aktivere,

- hvis et medlemsland anmoder om det
- hvis Fællesskabet mister mere end 10 pct. af sin daglige gasimport fra tredjelande

- hvis der er mere end én kompetent myndighed, der har erklæret en nødsituation på nationalt niveau.

Kommissionen bistås af en *gaskoordinationsgruppe* bestående af repræsentanter for de kompetente myndigheder, ACER¹, ENTSO-G² og repræsentanter fra industrien og kunder.

Senest foreliggende version af forslaget af 23. april 2010

I modsætning til det oprindelige forslag opereres der med den senest foreliggende version af forslaget ift. N-1 infrastrukturstandarden ikke med bortfald af gasproduktion, men bortfald af største transmissionsledning. Det betyder, at bortfald af Tyra-plattformen i Nordsøen ikke indgår som del af infrastrukturstandarden. Dertil kommer, at det danske og svenske gasmarked med Klima- og Energiministerens godkendelse af Energinet.dk's udbygning af gasinfrastrukturen mod Tyskland vil kunne forsynes via Tyskland fra 2013 ved et fuldstændigt bortfald af Nordsøproduktionen.

Ift. det oprindelige forslag fsva. definitionen af beskyttede kunder, som var begrænset til kun at omfatte husholdninger samt mindre industrikunder m.v., hvis disse udgør 10 % af gasmarkedet, er definitionen i det senest foreliggende tekstudkast udvidet til udover at omfatte husholdninger også at omfatte fjernvarme i det omfang, der leveres varme til husholdninger, samt mindre industrier og væsentlige sociale institutioner, hvor sidstnævnte kan udgøre op til 20 % af gasforbruget.

I Danmark er andelen af beskyttede kunder meget høj, hvilket bl.a. hænger sammen med den store andel af naturgasbaserede decentrale kraftvarmeværker. Andelen af beskyttede kunder i Danmark udgør i dag ca. 80 % af gasforbruget, hvoraf en betydelig del er decentrale kraftvarmeværker. Med det senest foreliggende tekstforslag til forordning vil antallet af beskyttede kunder i Danmark begrænses i forhold til i dag, således at store industrivirksomheder og den del af gasforbruget, der anvendes til elproduktion på centrale og decentrale kraftvarmeværker ikke vil kunne være omfattet af definitionen af beskyttede kunder, og de vil derfor ikke kunne tilbydes gas på uafbrydelige vilkår.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

De uformelle dialogforhandlinger med Europa-Parlamentets Komité for Industri, Forskning og Energi (ITRE) er påbegyndt. ITRE's udtalelse blev afgivet 18. marts 2010. Det fremgår af ITRE's ændringsforslag til Kommissionens forslag, at Europa-Parlamentet generelt er meget positive overfor forordningen. I forhold til de vigtigste punkter i forordningen har Parlamentet foreslået en vis opstramning og præcisering. Parlamentet ønsker en meget snæver definition af beskyttede kunder – kun omfattende husholdninger, der er direkte koblet til gasdistributionsnettet. Parlamentet ønsker større fokus på unionen, herunder at der skal udarbejdes forebyggende handlingsplaner og nødplaner på EU-niveau og at Kommissionen får en mere central rolle i forbindelse med de beslutninger, der skal træffes omkring krisehåndtering. Desuden stiller Parlamentet forslag, der har til hensigt at styrke det regionale samarbejde og solidaritetsmekanismerne i forordningen. Afstemning i plenarsamlingen om Parlamentets holdning forventes at finde sted i løbet af forsommeren.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

¹ Agenturet for samarbejde mellem energitilsynsmyndigheder (ACER - Agency for Co-operation of Energy Regulators)

² De europæiske gastransmissionssystemoperatørers samarbejdsorganisation (ENTSO-G – The European Network of Transmission System Operators – Gas)

Danmark har gennemført det gældende direktiv 2004/67/EF om foranstaltninger til opretholdelse af naturgasforsyningssikkerheden med bekendtgørelsen nr. 884 af 21. august 2006 om varetagelse af naturgasforsyningssikkerheden. Forordningen vil erstatte den gældende bekendtgørelse. Vedtages forordningen vil der være behov for ændring af lov om naturgasforsyning med henblik på at sikre overensstemmelse mellem naturgasforsyningsloven og forordningen, som har umiddelbar retsvirkning i de nationale lovgivninger.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Det oprindelige forslag ville have medført betydelige konsekvenser for Danmark, men med ændringerne i den senest foreliggende version forventes forslaget ikke at have væsentlige konsekvenser for gaskunderne, statsfinanserne og samfundsøkonomien.

Den besluttede udbygning af gasinfrastrukturen mod Tyskland, som vil have betydning for, hvordan Energinet.dk vil kunne opfylde forordningens N-1 standard, er der under alle omstændigheder behov for af hensyn til den danske forsyningssikkerhed – se nærmere i punkt 10. Tilbagebetaling af investeringer til udbygningen vil i givet fald ske via gastarifferne. I formandskabets senest reviderede forslag til tekst er der taget højde for det danske problem vedrørende fastsættelse af infrastrukturstandarden N-1. Hertil kommer, at Klima- og Energiministeriet har godkendt Energinet.dk's ansøgning om udbygning af gasinfrastrukturen mod Tyskland. Infrastrukturstandarden vil derfor ikke indebære unødige omkostninger for danske gasforbrugere.

Som følge af forordningens definition af beskyttede kunder vil de decentrale kraftvarmeværker ikke kunne tilbydes gas til elproduktion på uafbrydelige vilkår, og de decentrale kraftvarmeværker vil derfor i forbindelse med en eventuel nødforsyningssituation ikke kunne oppebære indtægter fra elproduktion. Til gengæld vil værkerne kunne opnå en besparelse på indkøb af nødforsyningsydelser for den del af gasforbruget, der anvendes til elproduktion.

Forslaget skønnes ikke at have miljømæssige konsekvenser.

9. Høring

Det skal fra Klima- og Energiministeriets side indledningsvist bemærkes, at de indkomne høringssvar er baseret på det oprindelige forslag til forordning fra 16. juli 2009. I formandskabets reviderede forslag til tekst er der således taget højde for det danske problem vedrørende fastsættelse af infrastrukturstandarden N-1. Hertil kommer, at Klima- og Energiministeriet har godkendt Energinet.dk's ansøgning om udbygning af gasinfrastrukturen mod Tyskland. Infrastrukturstandarden vil derfor ikke indebære unødige omkostninger for danske gasforbrugere som anført i høringssvar.

Forslaget har været sendt i høring med frist den 24. august 2009 hos: Advokatsamfundet, Affald Danmark, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Brancheforeningen for Decentral Kraftvarme, CO-industri, DAKOFA, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Rederiforening, Danmarks Vindmølleforening, Dansk Byggeri, Dansk Energi, Dansk Fjernvarme Forening, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Dansk Landbrug, Dansk Metal, Dansk Transport og Logistik, Danske Advokater, Danske Havne, Danske Maritime, Danske Regioner, Elsparefonden, Energinet.dk, Fagligt Fællesforbund - 3F, Forbrugerrådet, Foreningen Danske Kraftvarmeværker, Foreningen for Energi og Udvikling, Foreningen af Rådgivende Ingeniører, Foreningen for Slutbrugere af Energi,

Færøernes Representation i København, Greenpeace Danmark, HTS, Arbejdsgiver- og Erhvervsorganisationen, Det Økologiske Råd, Håndværksrådet, Kommunernes Landsforening, Landbrugsraadet, Landsorganisationen i Danmark, Mærsk Oil, Naturgasdistributionsselskaberne, NOAH, North Sea Operators Committee – Denmark, Oliebranchens Fællesrepræsentation, Organisationen for Vedvarende Energi, RENO-SAM, Sammenslutningen af Danske Elforbrugere (SDE), Statens Byggeforskningsinstitut, Verdensnaturfonden – WWF, Vindmølleindustrien, Arbejdstilsynet, By- og Landskabsstyrelsen, EOGS's Center for Kvalitet i Erhvervs Regulering (CKR), Energitilsynet, Erhvervs- og Byggestyrelsen, Finansministeriet, Forbrugerstyrelsen, Forsvarsministeriet, Grønlands Hjemmestyre, Miljøministeriet, Miljøstyrelsen, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse, Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, Risø (Systemanalyseafd.), Skatteministeriet, Skov- og Naturstyrelsen, Statsministeriet, Søfartsstyrelsen, Transportministeriet, Udenrigsministeriet, Økonomi- og Erhvervsministeriet.

Der er modtaget i alt 16 høringssvar, hvoraf følgende har haft kommentarer:

Energinet.dk – som i dag har ansvaret for varetagelsen af forsyningssikkerheden – er overordnet set positivt indstillet over for forordningen. Energinet.dk påpeger imidlertid, at forordningen tydeligt er påvirket af den russisk-ukrainske gaskrise i januar 2009. Afbrydelsen af forsyningerne fra Rusland påvirkede særligt en række lande med stor importafhængighed og sårbarhed. Forordningens indhold har derfor fokus på at modvirke kriser af denne type og kan medføre store omkostninger for enkelte lande, som ikke modsvares af en forbedret forsyningssikkerhed.

Energinet.dk understreger, at forordningen kun vil have en begrænset reel effekt på Danmarks forsyningssikkerhed, fordi forsyningssituationen i Danmark afviger markant fra forsyningssituationen i de central- og østeuropæiske lande.

Energinet.dk rejser tre forhold i forordningen, som selskabet finder problematiske, og som bør rejses i de forstående drøftelser i EU:

A. Regionalt perspektiv

Forordningen indeholder bestemmelser om, at forsyningssikkerheden ikke længere er et rent nationalt anliggende, men derimod et regionalt- og fællesskabsproblem. Dette indebærer bl.a. koordinering af nødplaner med nabolandene. Energinet.dk finder, at dette er et positivt tiltag, men finder samtidig, at der er behov for at rammerne for forpligtigelsen til koordinering af beredskabet og solidarisk ageren drøftes yderligere og præciseres. Endvidere opfordrer Energinet.dk til, at producenter og ejere af opstrømsrørledninger inddrages i koordinering af forsyningssikkerheden, herunder pålægges krav om udveksling af oplysninger om investeringer, produktionsdata m.v.

B. Definition af N-1

Den nuværende dimensionering af nødforsyningsberedskabet i Danmark sikrer uafbrydelige forbrugeres dækning ved udfald af den største forsyningskilde (N-1) i 60 dage i en normal vinter. Derudover sikres forsyningen i tre døgn i en særlig kold vinter, som statistisk indtræffer hvert 20 år. I forordningen foreslås en ny standard som indebærer, at medlemslandene ved udfald af største forsyningskilde skal sikre uafbrydelige forbrugeres dækning i 60 dage med usædvanlig stor gasefterspørgsel i den koldeste periode, der statistisk indtræffer hvert 20 år.

For Danmarks vedkommende vil der være tale om en væsentlig fordyrelse, som endvidere vil have negative virkninger på gasmarkedet, herunder gaslagermarkedet. Det usandsynlige i hændelsen (brud på søledning er en 100 års hændelse som skulle ske samtidig med en kold periode, som statistisk indtræffer hvert 20 år) betyder, at Energinet.dk ikke fuldt ud kan støtte forordningens krav til definition på N-1.

C. Indre marked i relation til forsyningssikkerhed

Forordningen skal ses i sammenhæng med den 3. liberaliseringspakke og har som målsætning at styrke såvel det indre marked som gasforsyningssikkerheden i EU. Energinet.dk er forbeholden over for forordningens gennemgående princip, om at markedsbaserede instrumenter altid gives forrang, medmindre ekstraordinære omstændigheder fører til, at den kompetente nationale myndighed – efter EU-Kommissionens godkendelse – sætter markedet ud af funktion. I dag suspenderer Energinet.dk markedet i en nødforsyningssituation, og selskabet overtager forsyningen af det danske marked. Med de nuværende betingelser for nødforsyning vurderes dette at være den bedste model. Energinet.dk ønsker derfor, at spørgsmålet om markedsmekanismers forrang for centraliserede løsninger rejses i forbindelse med forhandlinger i EU, samt at der tages hensyn til den danske models specifikke omstændigheder.

Energitilsynets sekretariat bemærker, at det nye forslag stiller skrappe krav til de enkelte medlemsstater for at opretholde forsyningssikkerheden.

Forslaget indfører således nye forsyningssikkerhedsstandarder (7-dages hændelse og 60-dages hændelse) i forhold til den 3-døgns hændelse og 60-døgns hændelse, som den gældende danske bekendtgørelse (BEK 2006-08-21 nr. 884) opererer med.

Forslaget indfører også en ny standard for infrastruktur. Således kræves der også, at gas skal kunne strømme i begge retninger på alle sammenkoblingspunkter senest to år efter, at forordningen træder i kraft, undtagen hvis dette ikke vil øge forsyningssikkerheden for nogen af medlemsstaterne (artikel 6, stk. 5).

Sekretariatet bemærker, at ansvaret for den danske forsyningssikkerhed og efterlevelsen af standarder i dag ligger hos Energinet.dk, og at Energinet.dk derfor er kompetent til at kommentere på de nye forsyningssikkerhedsstandarder og fysiske krav til systemet. Energitilsynet har derfor ikke yderligere bemærkninger til de (nye) materielle krav i forslaget.

DONG Storage nævner, at der er en række forhold, hvor de konkrete virkninger af forordningen på nuværende tidspunkt meget vanskeligt kan vurderes. Det gælder bl.a.:

- Hvorvidt forsyningssikkerhedsstandarder skal opfyldes på regionalt plan eller alene på nationalt plan.
- Hvorvidt forslaget ændrer på rollefordelingen omkring sikring af forsyningssikkerheden i forhold til den rollefordeling, der gælder i Danmark i dag, hvor transmissionsselskabet har en altovervejende forpligtelse. Det gælder f.eks. den fremtidige rollefordeling omkring udarbejdelse og gennemførelse af nødplaner.
- I hvilken grad standarderne indebærer en stramning af de nuværende forsyningssikkerhedsstandarder i Danmark.

- Konsekvenser af nødsituationer på fællesskabsniveau og Kommissionens udmøntning af de til Kommissionen tillagte kompetencer.

Selskabet bemærker endvidere, at forordningen ikke bør indebære uforholdsmæssigt store omkostninger for aktører i lande, der er placeret i yderkanten af det europæiske gasnet, og hvor det vil være meget dyrt at opnå yderlige forsyningssikkerhed. De udstukne forsyningssikkerhedsstandarder er en forøgelse i forhold til de gældende standarder i Danmark. Dette kan blive omkostningsfyldt for de danske gasforbrugere. Selskabet foreslår, at de gældende standarder i Danmark omkring forsyningssikkerhed (60 dages forsyning i normal vinter og tre dage i spidssituation) fortsat kan anvendes.

Endelig kan selskabet støtte anvendelsen af lagre på tværs af landegrænser på lige vilkår og anbefaler, at det overvejes, hvorvidt der kan skabes en mere markedsbaseret rollefordeling end tilfældet er i dag ved at kommercielle aktører og slutbrugere får mere ansvar.

Dansk Industri finder det vigtigt, at der støttes op om den fortsatte udvikling af et velfungerende gasmarked med en høj grad af forsyningssikkerhed. Forsyningssikkerhed er en forudsætning for vækst i industrien, ligesom markedet ikke kan være velfungerende, hvis markedskræfterne løbende sættes ud af kraft. Derfor findes det positivt, at Kommissionen med forslaget ønsker at sikre, at markedet opretholdes længst muligt, og at EU-medlemslandene agerer samlet i en krise.

Brancheforeningen for biogas finder det er hensigtsmæssigt at fastlægge foranstaltninger til sikring af den fremtidige forsyningssikkerhed på gasområdet i en forordning i lyset af de meget store samfundsøkonomiske konsekvenser, der er på spil. Det er således særdeles vigtigt, at der på fællesskabsniveau tages skridt til at forbedre forsyningssikkerheden, hvilket er helt afgørende i forhold til den europæiske konkurrenceevne.

Udbygning af infrastrukturen er naturligvis et vigtigt område til sikring af en sammenhængende forsyning og dermed forbedret forsyningssikkerhed. Det er ligeså vigtigt at fremme tiltag, som kan forbedre den indenlandske forsyning.

Her er det imidlertid afgørende at være opmærksom på, at det ikke kun bør være gennem effektivisering i udnyttelsen og udvindingen af naturgas. Det er således mindst lige så vigtigt at fokusere på muligheden for udnyttelse af andre former for gas, herunder biogas.

Rammenotatet har været sendt i høring i Klima- og Energipolitisk Specialudvalg med frist den 19. oktober 2009. Følgende bemærkninger fremkom.

Danske Havne

Det kan tilføjes, at udover biogas kan flydende naturgas (LNG), som transporteres i tankskibe, være med til at øge forsyningssikkerheden. Da LNG som forsyningsform og teknologi er i hastig vækst og ret udbredt i andre lande, må regeringen have en holdning til området.

Dansk Fjernvarme

Enig i, at N-1 definitionen måske ikke i enhver henseende dækker behov eller er nødvendig. En fleksibel definition efter geografi og risikovurdering forekommer mere hensigtsmæssig. Muligheden for at vende flow er væsentlig for forsyningssikkerheden. Denne mulighed bør også

inddrages for offshore-forbindelser, idet det for forsyningssikkerheden for landene omkring Nordsøen ikke blot er hensigtsmæssigt, at de danske felter kan levere til Holland, men også at kunne modtage gas fra de øvrige felter i Nordsøen. Med hensyn til forsyningssikkerhed via afbrydelighed bør der etableres ensartede regler i fællesskabet, så afbrydelighed kan leveres over grænser. Hvis der via afbrydelighed og reverse flow kan skabes tilstrækkelig forsyningssikkerhed, vil dette alt andet lige være at foretrække frem for yderligere investering i forsyningsledninger.

Dansk Industri (DI)

DI finder det vigtigt at støtte den fortsatte udvikling af et velfungerende gasmarked med en høj grad af forsyningssikkerhed. Forsyningssikkerhed må imidlertid ikke blive et påskud for at overvælte udgifter på energiforbrugerne. DI er enige i, at etableringen af den nødvendige og tilstrækkelige gasinfrastruktur i og mellem medlemsstaterne er en forudsætning for at kunne takle afbrydelser af gasforsyningen. Men det er også vigtigt, at forsyningssikkerhed skabes på den mest omkostningseffektive måde. Omkostningerne skal være markedsmæssige forsvarlige. Den enkelte medlemsstat har et betydeligt nationalt ansvar for at liberalisere sin energisektor og diversificere sin energisammensætning og leverandørafhængighed.

Forbrugerrådet

Forbrugerrådet finder, at det i forbindelse med forhandlingen af forordningen bør være et dansk standpunkt, at der skal sigtes efter, at der ikke sker en fordyrelse for de enkelte husholdninger som følge af forordningen. Hvis der bliver tale om prisstigninger for husholdningerne, bør dette ske på en gennemsigtig måde, hvor de fordyrende elementer fremgår klart for forbrugeren.

Det skal fra Klima- og Energiministeriets side bemærkes, at nedenstående bemærkninger fra Klima- og Energipolitisk Specialudvalg er fremsat efter, at sagen har udviklet sig i en positiv retning set med danske øjne.

Forslaget har været drøftet i Klima- og Energipolitisk Specialudvalg den 13. november 2009. Følgende bemærkninger fremkom.

Dansk Industri spurgte til, om der ville blive taget højde for større virksomheder, som ikke har mulighed for at skifte brændsler.

DØR fandt, at man ikke burde udbygge gasforsyningen i Danmark pga. gaskrisen mellem Ukraine og Rusland. Behovet for udfasning af gas burde indgå i regeringens holdning. DØR bemærkede endvidere, at det ville styrke det danske argument om ikke at udbygge med mange gaslagre i Danmark, hvis strategien på sigt var at udfase gassen.

Sagen blev drøftet i Klima- og Energipolitisk Specialudvalg den 10. februar. Der fremkom følgende bemærkninger.

Greenpeace spurgte til, hvilket realistisk kompromis regeringen forventede, der vil komme på plads mellem medlemslandene og Kommissionen fsva. spørgsmålet om definitionen af beskyttede kunder.

Dansk Industri lagde vægt på, at forsyningssikkerhed skal skabes til den rette pris. Det er nødvendigt at erkende, at Danmark ikke har mulighed for at agere solo ift. Forsyningssikkerheds-

spørgsmål, men at Danmark er bundet op på forpligtelser ift. de øvrige EU-medlemslande. Danmark deltager aktivt i det indre marked, og det er i den sammenhæng vigtigt at have for øje, at medlemslandene har forskellige grader af forsyningssikkerhed som følge af forskellige udviklingstrin og mere eller mindre tilstrækkelig udbygning af forsyningssikkerheden. Danmark bør ikke satse på at være selvforsynende på alle områder inden for VE, og der bør ske en afvejning heraf ift. evt. brud på forsyningssikkerheden. Omkostningerne skal indtænkes.

Sagen blev senest drøftet i Klima- og Energipolitisk Specialudvalg den 11. maj. Der fremkom følgende bemærkninger.

Organisationen for Vedvarende Energi (OVE) enig i behovet for en høj forsyningssikkerhed, men finder det afgørende, at investeringer baseres på en kommende energiforsyningstruktur, hvor vedvarende energi vil have større betydning og individuel naturgasfyring vil være mindre udbredt end i dag. OVE foreslår, 1) at forsyningssikkerhedskravene opfyldes for den forventede situation i 2020, inkl. forventede energibesparelser og omlægning af individuel naturgas frem til 2020, 2) at fjernvarmeværker skal opfylde forsyningssikkerhedskrav med alle kilder, der er til rådighed inkl. spidslastkedler og evt. brug af biomasse, og 3) at elproduktion inkl. decentral kraftvarme kun omfattes af energiforsyningssikkerhedskrav i det omfang, elproduktionen er nødvendig for at sikre den nationale elforsyning i tilfælde af den beregnede nødsituation.

Dansk Fjernvarme støtter helt regeringens bestræbelser på at få udvidet definitionen af ”beskyttede kunder”, set i forhold til kommissionens oprindelige forslag, til at omfatte fjernvarmeselskaber, som er afhængige af naturgasbaseret varmeproduktion til at opretholde deres forpligtelse til at forsyne med varme. En forpligtelse som dækker husholdninger, institutioner, sygehuse m.m. i masser af bysamfund i Danmark. Det ville være helt paradoksalt, at fjernvarmekunder, som ved deres tilknytning til fjernvarmesystemer bidrager til EU's suverænt mest effektive energisystem, i forsyningssikkerhedsmæssig sammenhæng skulle være ringere stillet end den individuelle naturgaskunde i resten af medlemslandene. Fsva. at naturgasbaseret decentral elproduktion kunne være nødvendig for at opretholde sikkerheden for den nationale elforsyning, bør der desuden være mulighed for at sikre gasmængden hertil, selvom naturgas til elproduktions-delen i kraftvarme som hovedregel ikke er omfattet af definitionen af ”beskyttede kunder”.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Den danske regerings generelle holdning er at fremme en stærk klima- og energipolitik i EU, herunder forsyningssikkerhed som en af søjlerne under den 2. Strategiske Energiredegørelse. Den danske regering er derfor overordnet positivt indstillet overfor forslaget fra Kommissionen. En ensartet udformning af reglerne på tværs af medlemslandene og den øgede koordinering vil bidrage til at forbedre mulighederne for effektivt at tackle konkrete krisesituationer og øge forsyningssikkerheden igennem præventive mekanismer.

Regeringen kan støtte Kommissionens forslag om at gennemføre revisionen af det eksisterende direktiv om gasforsyningssikkerhed i form af en EU-forordning, fordi det er vigtigt, at der hurtigst muligt foretages en forbedring af Fællesskabets gasforsyningssikkerhed med henblik på bedre at kunne håndtere en gaskrise i lighed med den, som Europa oplevede i januar 2009.

Om de enkelte dele i forslaget har regeringen fundet, at der har været behov for at belyse de økonomiske konsekvenser af forslaget nærmere og tage dem i betragtning i vurdering af forordningens foranstaltninger. Dette er derfor sket løbende under forhandlingerne.

Nedenfor formuleres først regeringens holdning til Kommissionens oprindelige forslag, dernæst regeringens holdning til det senest foreliggende forslag.

Situationen med Kommissionens oprindelige forslag af 16. juli 2009

Det oprindelige forslag til definition af den såkaldte N-1 hændelse kunne medføre unødige meromkostninger for landets gasforbrugere. For lande med en vis forsyningsdiversitet og med høj importafhængighed kan definitionen af N-1 forekomme fornuftig, men på kort og mellemlangt sigt, er dette ikke tilfældet for Danmark, fordi produktionen fra den danske del af Nordsøen også i de kommende år vil være den største forsyningskilde for Danmark. Sandsynligheden for et totalt stop for importen fra Tyra-feltet i en 60 dages periode er så lille, at det vil medføre uforholdsmæssigt store omkostninger at sikre sig mod hændelsen. Danmark kan med den eksisterende gasinfrastruktur ikke opfylde forordningens N-1 standard, hvorfor Danmark har taget substantielt forbehold i forbindelse med de første forhandlinger med henvisning til, at forordningens tekst bør vedrøre afbrydelse af rørledninger og ikke bortfald af national produktion.

Den danske naturgasproduktion topper i disse år, hvorfor Danmark inden for en kortere årrække får behov for adgang til nye gasressourcer. Energinet.dk har anmodet om klima- og energiministerens godkendelse af udbygning af infrastrukturen mod Tyskland med henblik på, at der fra 1. oktober 2013 fysisk kan importeres gas fra Tyskland, som erstatning for det forventede fald i leverancerne fra Nordsøen. Det skal understreges, at der uanset kravene i gasforordningen under alle omstændigheder er behov for udbygning af transmissionsnettet af hensyn til forsyningssikkerheden. Udbygningen vil sikre en sådan kapacitet, at forsyningen til både det danske og svenske gasmarked vil kunne opretholdes til de uafbrydelige kunder ved import fra Tyskland og træk på lagre – også i tilfælde af et totalt stop af leverancer fra Nordsøen.

Herudover lægges der i forordningen op til en forholdsvis snæver definition af beskyttede forbrugere, dvs. forbrugere der skal kunne forsynes i tilfælde af en afbrydelse af gasforsyningen. I forordningen lægges der op til, at det kun er husholdninger, mindre industrivirksomheder, hospitaler m.v., som er beskyttede kunder mens industrien og elværker skal skifte til andet brændsel. Gasbaseret decentral kraftvarme er meget udbredt i Danmark, og mange af disse værker har ikke mulighed for at skifte til andet brændsel. Derfor har Danmark taget forbehold for en definition, som ikke tillader at decentrale kraftvarmeværker og fjernvarmeværker kan være beskyttede kunder.

Herudover vil det være ønskeligt med en tydeliggørelse af forordningens tekst om rammerne for forpligtelsen til at koordinere beredskabet på regionalt og fællesskabsplan, herunder solidariske aktioner med henblik på at få præciseret forpligtelsen til koordinering af beredskabet.

Med hensyn til den danske forsyningssikkerhedsmodel kan konsekvensen af forordningen være, at det bliver nødvendigt, at den danske model, som er baseret på en centraliseret planløsning, tages op til overvejelse i forhold til en mere markedsbaseret model.

Det bemærkes, at regeringen er enig i, at en øget anvendelse af vedvarende energi, herunder biogas vil bidrage til at forbedre landets energiforsyningssikkerhed. En øget anvendelse af biogas vil imidlertid kun kunne bidrage til at afbøde virkningerne af forordningen.

Situationen efter den senest foreliggende version af forslaget af 23. april 2010

Formandskabet har på baggrund af gennemgang i Rådets arbejdsgruppe for energi senest den 23. april 2010 fremlagt et revideret forslag, som samtidig danner grundlag for de første uformelle dialogforhandlinger med Europa-Parlamentet.

For så vidt angår N-1 infrastrukturstandarden, er der i formandskabets reviderede tekst taget højde for det danske problem ved ændring af formularen om, hvorledes beregningen af N-1 infrastrukturstandarden skal ske. Hertil kommer, at klima- og energiministeren har godkendt Energinet.dk's ansøgning om udbygning af gasinfrastrukturen med en kompressorstation mod Tyskland, hvorved Danmark vil kunne importere gas fra Tyskland. Med den reviderede tekst og udbygningen mod Tyskland har Danmark ikke problemer med at opfylde N-1 infrastrukturstandarden.

Danmark har ved forhandlingerne rejst forbehold over for en snæver definition af "beskyttede kunder", fordi andelen af beskyttede kunder i Danmark er meget høj. Når andelen er så høj i Danmark hænger det bl.a. sammen med den store andel af naturgasbaserede decentrale kraftvarmeværker. Det fremgår af den senest reviderede tekst, at beskyttede kunder må omfatte husholdninger, og kan endvidere omfatte mindre industrier og væsentlige sociale funktioner, såfremt disse kunder ikke repræsenterer mere end 20 % af gasforbruget. Herudover kan beskyttede kunder omfatte fjernvarme i det omfang, der leveres varme til husholdninger, til mindre virksomheder og væsentlige sociale institutioner.

I Danmark udgør andelen af beskyttede kunder i dag ca. 80 % af gasforbruget, hvoraf en betydelig del er decentrale kraftvarmeværker. Med det foreliggende tekstforslag vil antallet af beskyttede kunder i Danmark begrænses i forhold til i dag, således at store industrivirksomheder og den del af gasforbruget, der anvendes til elproduktion på centrale og decentrale kraftvarmeværker, ikke vil kunne være omfattet af definitionen af beskyttede kunder.

Den foreliggende tekst tilgodeser dog i væsentlig grad det danske ønske, herunder at der tages hensyn til den store udbredelse af gasbaseret fjernvarmeproduktion i Danmark. Det er vurderingen, at den foreliggende tekst til definition af beskyttede kunder vil kunne håndteres ved, at Energinet.dk i tillæg til de eksisterende 30-40 afbrydelige kontrakter indgår yderligere afbrydelige kontrakter med større gaskunder, herunder for den del af gasforbruget der anvendes til elproduktion. Med Klima- og Energiministerens godkendelse af Energinet.dk's udbygning af gasinfrastrukturen mod Tyskland vil der ske en styrkelse af forsynings sikkerheden ved at import af gas fra Tyskland og træk på lagre vil kunne dække det danske og svenske marked fra 2013 i tilfælde af afbrydelse af forsyningerne fra Nordsøen. Risikoen for at der opstår en teknisk nødforsyningssituation i Danmark, vil derfor blive reduceret fra 2013.

For så vidt angår forsyningsstandarden og de beskyttede kunder lægges der i formandskabets reviderede tekst op til, at medlemslandene skal sikre, at forsyningen i tilfælde af en afbrydelse af den største gasinfrastruktur skal kunne opretholdes i mindst 30 dage. I det oprindelige forslag var forsyningsstandarden angivet til 60 dage. Formandskabets tekstforslag skal ses i lyset af, at mange medlemslande ikke kan opfylde kravet om 60 dage. Efter ønske fra bl.a. Danmark er der tale om en minimumsstandard, som kan udvides op til 60 dage. Det danske ønske er begrundet i, at det vurderes at det vil kunne tage op til 60 dage at reparere en søledning fra Nordsøen.

Endelig er der i det senest foreliggende tekstforslag sket en præcisering af ansvar og rollefordeling i forbindelse med håndtering af krisesituationer, herunder Kommissionens rolle og mulighed for at

erklære EU-forsyningskrise. Der opereres med mulighed for at erklære forsyningskrise på nationalt plan, regional plan og EU-plan. På dansk foranledning er der således i teksten mulighed for, at Kommissionen kan erklære en regional forsyningskrise i de tilfælde, hvor forsyningssvigt f.eks kun berører regionale områder af EU.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Alle lande har overordnet set tilkendegivet en positiv holdning til forslaget. Der synes således at være enighed om, at der i lyset af gaskrisen i januar 2009 er behov for en ændring af det eksisterende direktiv om gasforsyningsikkerhed.

Der har været mange og lange drøftelser af sagen i Rådets arbejdsgruppe for energi, men det lader til, at teksten på nuværende tidspunkt bevæger sig i den rigtige retning. Der er således blevet taget højde for flere af medlemslandenes bekymringer, herunder bl.a. de danske.

Andre lande har ikke et tilsvarende stort problem som Danmark mht. definitionen af beskyttede kunder, hvorfor Danmark har stået relativt isoleret med ønsket om at fastholde en høj andel af beskyttede kunder i forhold til gasforbruget, herunder muligheden for at fjernvarmeværker og decentrale kraftvarmeværker kan være beskyttede kunder. Det er vurderingen, at Danmark næppe vil kunne opnå fuld forståelse for ønsket om at fastholde sin nuværende meget høje andel af beskyttede kunder.

Der vil finde uformelle dialogforhandlinger sted med Europa-Parlamentet i løbet af maj og juni.

Det er forventningen, at formandskabet på energirådsmødet den 31. maj vil give en status på forhandlingerne om forordningen.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg den 5. marts 2010 med henblik på forhandlingsoplæg forud for rådsmødet (Transport, Telekommunikation og Energi) den 12. marts 2010.

2. Forberedelse af DER den 17. juni vedrørende nationale mål for energieffektivitet

- orientering ved Kommissionen og udveksling af synspunkter

Der foreligger ikke noget dokument i sagen.

Nyt notat

1. Baggrund

Det Europæiske Råds konklusioner fra marts 2010 gør det til en af de overordnede målsætninger ("headline targets") for medlemsstaterne og EU at bevæge sig hen imod en stigning på 20 % i energieffektivitet, men det defineres ikke, hvordan beregningsgrundlaget for energieffektiviseringsmålsætningen er fastlagt. Landene skal selv melde deres påtænkte mål ind til Kommissionen.

Rådets arbejdsgruppe vil i den nærmeste fremtid drøfte EU2020 strategien, herunder beregningsgrundlaget for medlemslandenes nationale mål, og Det Europæiske Råd den 17.-18. juni 2010 vil skulle drøfte en foreløbig status for landenes påtænkte nationale mål.

Kommissionen forventes under dette dagsordenspunkt at orientere om status for arbejdet med at konkretisere energieffektivitetsmålsætningen, hvorefter der vil finde en udveksling af synspunkter sted.

2. Hjemmelsgrundlag

Ikke relevant.

3. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

4. Formål og indhold

Formandskabets intentioner med dagsordenspunktet er at orientere medlemslandene om status for arbejdet med at konkretisere energieffektiviseringsmålsætningen og at give medlemslandene mulighed for at afgive deres synspunkter i sagen.

Det forventes, at drøftelserne primært vil dreje sig om opgørelsesmetoden. Kommissionen har signaleret, at EU som helhed skal bevæge sig henimod en reduktion af bruttoenergiforbruget 20 pct. i 2020 i forhold til en baseline, baseret på nogle antagelser i Kommissionens energimodel (PRIMES). Kommissionen har videre præciseret, at landene i deres nationale udmeldinger er velkomne til at gøre brug af andre metoder, såsom energiintensitet (energi/BNP) og effektiviseringer af det primære energiforbrug, men i så fald anmodes medlemsstaterne om at

"oversætte" deres nationale mål til Kommissionens metode, så Kommissionen kan udarbejde en samlet opgørelse for indsatsen i EU som helhed.

5. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig.

6. Gældende dansk ret og konsekvenser herfor

Ikke relevant.

7. Forslagets konsekvenser for statsfinanser, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Det er for tidligt at beskrive konsekvenserne. Det vil først blive gjort når der er sket en større afklaring i sagen. Gennemførelse af initiativer, der sikrer at Danmark for eksempel kan leve op til en målsætning om at reducere bruttoenergiforbruget med 4 pct. i 2020 i forhold til 2006 må forudsættes at have statsfinansielle og samfundsøkonomiske konsekvenser.

8. Høring

Samlenotatet er sendt i høring i Klima- og energipolitisk specialudvalg den 17. maj med frist den 18. maj. Følgende høringssvar er indkommet:

Forbrugerrådet bemærker, at forbrugerne vil spille en afgørende rolle for succes af energieffektiviseringen. Hvorfor Danmark bør tilkendegive, at forbrugerne skal tænkes ind i energieffektiviseringsprocessen.

Det Økologiske Råd mener, Danmark skal tilkendegive, at man ønsker et bindende energisparemål, som Danmark tidligere har givet udtryk for. Desuden bør Danmark sigte mod et målbart mål, f.eks. udformet som absolut reduktionsmål for de nationale bruttoenergiforbrug omkring 15 – 20 % i 2020, med tilhørende delmål frem mod 2020. Målsætningen behøver ikke at være ens for alle 27 EU lande, men kan udmøntes efter potentiale og teknisk og økonomisk kapacitet. Endvidere bør der udmøntes en ekstra indsats, på baggrund af anvendelse af en økonomisk investeringsstøtteordning, som bør indgå i forslaget, og som kan anvendes af de EU lande, som har størst potentiale og lavest økonomisk investeringskapacitet. Målsætninger for energieffektivisering bør i øvrigt ses i lyset af det oplagte jobskabespotentiale. Det Økologiske Råd bemærker endeligt, at den danske målsætning på -4 % i 2020 i forhold til 2006 bør skærpes betydeligt, da den dækker over en betydelig stigning i bruttoenergiforbruget i 2020 set i forhold til 2000, og i øvrigt ikke matcher med forslaget om en bindende målsætning i EU. Danmark bør tilkendegive, at en indsats for energieffektivisering vil være den billigste vej til at overholde både reduktioner af udledning af klimagasser og opstillingskrav om vedvarende energi – idet en given procentandel VE jo er lettere at opfylde, jo lavere totalforbruget er.

9. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen finder det grundlæggende positivt, at EU2020-målsætningerne indeholder et konkret mål for energieffektivisering. Forbedringer i energieffektiviteten er væsentlige for reduktionerne i EU's CO₂-udledninger.

Der er ikke truffet beslutning om et dansk nationalt mål om energieffektivitet, men det vil være styrende for regeringen, at målet skal være realistisk, ambitiøst, fagligt velfunderet og dokumenterbart. Derudover skal målene formuleres i overensstemmelse med vilkårene for den økonomiske politik herunder finanspolitikken. Regeringen overvejer et nationalt mål for energieffektivitet i overensstemmelse med Energiaftalen fra 2008, herunder det allerede aftalte mål for reduktion af bruttoenergiforbruget i 2020 på 4 pct. i forhold til 2006. Det er Regeringens vurdering, at det generelt er vanskeligt at oversætte medlemsstaternes nationale mål til Kommissionens metode, hvilket er nødvendigt for at sikre metode- og talmæssig konsistens mellem EU-målsætningerne og de nationale mål.

10. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Mange andre EU-lande har i lighed med Danmark udtrykt skepsis i forhold til brug af PRIMES, og en del lande forventes at have vanskeligt ved at "oversætte" deres nationale mål i overensstemmelse med PRIMES, da det er uklart, hvilke forudsætninger der indgår i fremskrivningen, herunder i hvilket omfang der indgår effekter af allerede besluttede politikker og virkemidler.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

3. Handlingsplan for den europæiske energipolitik 2011 – 2020

KOM-nummer foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

Kommissionen præsenterede i starten af maj 2010 sin første grovskitse til udformningen af EU's fremtidige energipolitik med papiret "Stock taking document – Towards a New Energy Strategy for Europe 2011-2020", som er et diskussionsoplæg til den kommende energihandlingsplan for 2011-2020. Det forventes også, at Kommissionen vil præsentere en grovskitse til en køreplan for Europas vej til at blive et kulstoffattigt, ressourceeffektivt og klimavenligt samfund på lang sigt.

På rådsmødet forventes en præsentation af 2011-2020 papiret og eventuelt vedtagelse af rådskonklusioner herom.

2. Baggrund

Med den 2. Strategiske Energireddegørelse fra 2008 signalerede Kommissionen, at den i 2010 ville fremlægge en ny energipolitik for Europa mhp. at udarbejde en politisk agenda for 2030 og en vision for 2050. Den nye energipolitik skal afløse den eksisterende energihandlingsplan "En Energipolitik for Europa 2007-2009", og den skulle derfor efter den oprindelige plan allerede have været præsenteret primo 2010 mhp. vedtagelse på forårstopmødet. Sagen er blevet udskudt som følge af, at Kommissionen først kom endeligt på plads i februar. Det er i løbet af det seneste års tid flere gange blevet bekræftet, at den nye energipolitik inklusive langsigtede elementer vil blive én af den nye Kommissions hovedopgaver. Kommissionen agter både at præsentere en ny energihandlingsplan og en køreplan for 2050.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlag er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

I starten af maj 2010 præsenterede Kommissionen med papiret "Stock taking document – Towards a New Energy Strategy for Europe 2011-2020" sin første grovskitse til udformningen af EU's fremtidige energipolitik frem mod 2020. Der er tale om et diskussionsoplæg, som skal danne baggrund for en bred offentlig konsultationsproces og drøftelser i Rådet. På baggrund af høringsprocessen vil Kommissionen i begyndelsen af 2011 fremlægge den egentlige energihandlingsplan for perioden 2011-2020 mhp. endelig godkendelse af Det Europæiske Råd. Der er samtidig en proces i gang i Kommissionen mhp. udarbejdelse af en køreplan frem mod 2050, og det kan forventes, at Kommissionen i løbet af 2010 ligeledes vil præsentere en grovskitse til denne langsigtede køreplan.

"Stock taking" papiret skal være med til at sætte rammen for de emner og problemstillinger, der skal håndteres. Første del af dokumentet giver en status på, hvad der allerede med den eksisterende energihandlingsplan fra 2007 er opnået på energiområdet, og i den forbindelse fremhæves behovet

for solid implementering af vedtaget lovgivning. Anden del af dokumentet handler om de næste skridt, som er nødvendige at tage. I den forbindelse fremhæves tre større emner for den fremtidige energihandlingsplan:

- 1) implementering af eksisterende politikker
- 2) integrere 2011-2020 energihandlingsplanen med det langsigtede perspektiv frem mod 2050, og
- 3) prioriterede områder i den nye energipolitik.

Kommissionen fremhæver følgende prioriterede områder:

- moderne integrerede net, der bl.a. kan håndtere en stor mængde vedvarende energi
- udvikling af et kulstoffattigt energisystem med fokus på energieffektivitet
- lederskab inden for teknologisk innovation, herunder teknologisk udvikling med fokus på økonomiske fordele ved europæisk teknologi
- en stærk og koordineret ekstern energipolitik
- beskyttelse af forbrugerne, herunder forbrugeroplysning og hensyn til de svage forbrugere.

Derudover fremhæver Kommissionen, at den store forskel ift. tidligere strategier er behovet for finansiering og investeringer, og at der er klare fordele ved at investere i energisektoren.

Der tegner sig således efterhånden et billede af Kommissionens prioriteter for den fremtidige kort- mellemlange og langsigtede energipolitik. Det er prioriteter som på den mellemlange bane (2020) til dels er afspejlet i den nye Europa 2020-strategi, og de handler overordnet om udviklingen af et kulstoffattigt EU, hvor hensynet til energisikkerhed, klima, vækst og beskæftigelse spiller sammen som led i overgangen til en effektiv lavemissionsøkonomi og bedre forsyningssikkerhed.

På rådsmødet den 31. maj forventes formandskabet at ville fremlægge rådskonklusioner om "stock taking" papiret. Sagen forventes også at blive drøftet af Det Europæiske Råd i juni med henblik på vedtagelse af konklusioner.

Formandskabets første udkast til rådskonklusioner om "Stock taking" papiret har karakter af meget overordnede konklusioner uden et egentligt substantielt indhold.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og konsekvenser herfor

Ikke relevant. Der er ikke tale om en retsakt.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Grovskitsen til handlingsplanen vil ikke i sig selv have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet, men forslag til konkrete retsakter som opfølgning på handlingsplanen vil kunne få konsekvenser. Disse vil blive behandlet i forbindelse med de forslag, der måtte blive fremlagt.

9. Høring

Kommissionen har i begyndelsen af maj indledt sin høring af "Stock taking" papiret. Høringsperioden er fra 7. maj til den 2. juli 2010.

Sagen blev drøftet i Klima- og Energipolitisk Specialudvalg den 11. maj 2010. Der fremkom en række bemærkninger til regeringens indspil til EU's fremtidige energipolitik, som udvalget havde fået tilsendt til orientering, men ift. nærværende sag fremkom følgende bemærkning.

Greenpeace bemærkede ift. regeringens foreløbige generelle holdning, at "flugter med" var en meget bred formulering. Holdningen burde strammes op.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen byder generelt Kommissionens "Stock taking" papir velkommen, og regeringen ser frem til udfaldet af høringsprocessen og drøftelserne i Rådet. Regeringen hilser ligeledes formandskabets udkast til konklusioner velkommen, og vil i forbindelse med forhandlingerne herom fremhæve, at 2011-2020 handlingsplanen skal ses i sammenhæng med det langsigtede perspektiv.

På det lange sigt flugter Kommissionens idéer om kulstoffattigere transport- og energisystemer, sådan som de bl.a. er kommet til udtryk i Europa 2020-strategien, godt med den danske vision om fossil uafhængighed.

For at bidrage aktivt til udviklingen af EU's fremtidige energipolitik på kort, mellemlang og lang sigt har regeringen udarbejdet et indspil til Kommissionen med konkrete bud på indsatsområder. Indspillet blev overbragt til Kommissionen den 6. maj 2010.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der har været en indledende drøftelse af formandskabets konklusioner i Rådets energiarbejdsgruppe. En række lande var betænkelige i forhold til vedtagelse af konklusioner på dette tidlige tidspunkt i processen, hvor der endnu kun er tale om et diskussionsoplæg fra Kommissionen.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

Regeringens indspil til Kommissionen blev oversendt til orientering til Folketingets Europaudvalg den 6. maj 2010.

4. Internationale energirelationer

- a) EU-US Energirådet
- b) EU-OPEC møde
- c) 12. Internationale Energi Forum (IEF), Cancún (Mexico)
- d) EUROMED - Union for Middelhavslandene (UfM)
- e) Øvrige

Nyt notat

1. Baggrund

Der afrapporteres med jævne mellemrum i energirådet om udviklingen i EU's relationer på energiområdet i forhold til tredjelande og internationale organisationer.

2. Hjemmelsgrundlag

Ikke relevant.

3. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

4. Formål og indhold

Under dette dagsordenspunkt vil formandskabet og Kommissionen orientere om udviklingen i EU's relationer på energiområdet til tredjelande og internationale organisationer.

a) EU-US Energirådet

EU-US Energirådet blev vedtaget på EU-USA topmødet i november 2009. Formålet er at udbygge den transatlantiske dialog om strategiske energispørgsmål, inklusive politikker med henblik på at gå over til kulstoffattige energikilder og at bekæmpe klimaforandringer. Der er nedsat en arbejdsgruppe for energipolitik, og for nylig blev det vedtaget at etablere flere undergrupper med specifikke formål, herunder energieffektivitet, inklusive mærkning, kraftværker og bygninger, nuklear sikkerhed, CO₂-opsamling og deponering (CCS), smart grids og elbiler samt gas- og elmarkedsregulering.

b) EU-OPEC møde

Der forventes en orientering om det 156. OPEC møde, der afholdtes den 17. marts 2010. På dette møde besluttedes det at fastholde de aftalte produktionslofter.

c) 12. Internationale Energi Forum (IEF), Cancún (Mexico)

Det Internationale Energi Forum, IEF, er et forum for dialog mellem de olieproducerende og de olieforbrugende lande. Det seneste møde på ministerniveau blev afholdt den 29. – 31. marts 2010 i Cancún, Mexico. På mødet enedes man om at styrke producent-forbruger dialogen.

d) EUROMED – Union for Middelhavslandene

Den 2.-3. juni vil der blive afholdt det sjette EU-Middelhavs ministermøde om energi og vedvarende energi i Kairo. Mødet finder sted forud for stats- og regeringsledernes topmøde i Unionen for Middelhavslandene møde den 6.-7. juni. Det forventes, at klima- og energi vil indgå som en del af drøftelserne på begge møder og indgå som en del af konklusionerne fra topmødet.

Middelhavs Energi Ringen (Mediterranean Energy Ring)

Middelhavs Energi Ringen er en af fem prioriteter i Den 2. Strategiske Energiredegørelse. Målet er færdiggørelsen af energisamkøringslinjer, der forbinder Europa med det sydlige Middelhavsområde gennem sammenkobling af el- og gastransmissionsledninger, der vil forbedre energisikkerheden, fremme energiudveksling mellem de sydlige Middelhavslande og hjælpe med at udvikle deres enorme sol- og vindenergi potentiale. Det vides ikke hvad informationen under dette underpunkt vil dreje sig om.

e) Øvrige

Det kan bl.a. forventes, at der vil være en orientering om den nye aftale mellem Rusland og Ukraine om gasleverancer og –priser, som blev indgået den 21. april 2010. Aftalen betegner et tøbrud mellem de to nationer, som muligvis kan bringe den langvarige gasstrid til ende.

5. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig.

6. Gældende dansk ret og konsekvenser herfor

Ikke relevant.

7. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Ikke relevant.

8. Høring

Sagen blev drøftet i Klima- og Energipolitisk Specialudvalg den 11. maj 2010. Der fremkom ingen bemærkninger til emnerne på dagsordenen.

9. Regeringens foreløbige generelle holdning

Danmark støtter generelt en aktiv politik fra EU's side på energiområdet i forhold til tredjelande og internationale energiorganisationer.

10. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Orienteringssagerne har ikke været drøftet.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.